

Ko ta škandal zasliši
Tam v sodniški biši,
Mu obljubi „skledo ričeta“.
Andrej dober tek, koj piha ga!

— Ää — to le — ää —

Ustrelil se je v Celovcu posestnik goastilne
bar Alm". Baje so ga guale slabe gospodarske
umere v smrt.

Zivinski sejmi meseca avgusta se vršijo:
1. v Ebersteinu in Wolfbergu; 3. v Sp. vnovogradu, Arriahu, Sv. Lovrencu, Kremsbrücknu; v Schwarzenbachu, St. Lovrencu v Lessachu, Lutnicu in Beljaku; 10. v sv. Lenartu, Beljaku; 6. v Železni Kaplji; 17. v Preitenegu, Št. Vidu in Glani, St. Mihelu nad Plibergom, Hükenbergu; 21. v Liesingu; 22. v Luggan; 24. v Kreuzu, Labuda, Forstu v Labudu in Kleinkirchheimu; 25. v Sv. Salvatorju; 27. v Paterasnu; 28. v Sv. Andreju, Zg. Dravogradu; 29. v Rennwegu in 31. v Feldkirchnu.

Cudna nesreča se je zgodila te dni v sv. Salvatorju. Ljudje so našli nekoga dečka težko ranjenega, kakor da bi dobil strel s šrotom v obraz. Ne ve se še ničesar, kako se je nesreča zgodila.

Umrl je 14. t. v Celovcu za Koroško veleniški deželni knjigovodja v p. gosp. Mat. Obiltschnig. Zadela ga je kap. Pokojnik je bil iz Medvedjega dola, pri Planu v občini Bistrici. Do zadnjega je bil vodja centralne zveze kmetijskih društev za Koroško. Bil je splošno spoštovan in njegova smrt prizadela je kmetijstvu hudo. Domača zemljica bodi poštenjaku lahka!

Po svetu.

Ljubi „Štajerc“! Na železni Mostar — Sarajevo so se peljali v enem vozu en katoličan, en mošmedanec in en Srb. Govorili so o temu, kdo je najbolj pravičen. — „Jaz sem najbolj pravičen“, pravi katoličan, „kajti jaz sovraž m brezverce“. — „Ne“, odgovori mošmedanec, „najbolj pravičen sem jaz, kajti jaz se ne briham za nobenega pripadnika druge vere“. — „Oj ne“, meni Srb, „jaz, edino jaz sem najbolj pravičen, kajti jaz ravnam z vsemi ljudmi ednako“. In res, ko sta katoličan in mošmedanec izstopila, manjkala je obema — žepna ura...

Vsled velikih viharjev je ponevrečilo zadnje dni v malih pričanih okoli Bilba skupno 42 oseb.

Nevihta je divjala v Bergserju na Ogrskem. Vse je pod vodo. 6 žena in 5 otrok je utonilo.

Grška skupina je napadla 18. t. m. bugarsko vas Rbarci. Umorila je 25 oseb, ranila 4 in požgala celo vas.

Nabirajte jubilejne marke!

Kakor znano so izdane v proslavo cesarjevega jubileja posebne poštne marke. Mi prizimo, da nam pošlejo naši somišljeniki že zabiljene te poštne zaumke. Za veliko število teh znakov dobimo gotovo sveto denarja, ki se bodo porabila v napredne šolske namene. Nabirajte torej jubilejske marke in poslajte jih uredujštu „Štajerc“.

Gospodarske.

Pomanjkanje krme.

Kmetovalci, sejajte pozne sadeže, da ne bo po manjkaju krme.

Najsi sta spomlad in začetek poletja bila za kmata še tako zelo ugodna in mu toliko obetala, držala nista teh obljub ne maj ne junij. Lepa nade na lep in velik pridelek so se skoro docela izjavile. Ozimina je vsled prehude suše zelo trpela, poletni sadež pa so iz istega vzroka ostali zelo nerazviti in slabii. Sena smo povprečno pridelali za 30–40% manje kakor bi ga morali. In kakor razmere stope, nam ni nobenega upanja, da bi doobili kako otavo.

Torej imamo slabe čase in bomo imeli še slabše; po zimi nam bo manjkalo krme in stelje. To je za štajerske kmetovalce zelo hud udarec, ki nas lahko spravi ob ves napredek, ki smo ga s skrbjo dosegli na polju živinore.

Proti vremenu je kmetovalec popolnoma brez vse moči, vse njegovo delo in ves trud je zaman, če ni dežja, ki bi je opolidil. Upamo pa, da nam bosta julij in avgust vrnila to, kar sta nam maj in junij vzel.

To upamo, a obenem hočemo poskusiti vsa sredstva, ki nam lahko v tej zadregi in nezgodi pomagajo, ali to zlo vsaj malo polašajo.

Za kmetijske podružnice se začenja sedaj novi čas, ko bodo lahko s pridržnim delom, nasveti in pomočjo obvarovali svoje člane velike škode. Na mnogih krajinah so že začeli prodajati živilo. Jasno pa je vendar ko beli dan, da bodo imeli kmetovalci samo škodo, če bodo prodali preveč živilo, posebno pa, če jo prodajo za zelo ceno. Zato se naj živila ne prodaja. S tem pa nikakor ne mislimo reči, da je bolje, če se živila izstrada. Stradati živila ne sme, ravno tako pa je ne smemo tudi prodajati za malenkostno ceno. Kjer krma ne zadostuje in se ne more dobiti primeren nadomestek, tam je boljše, da živilo prodamo, dokler je še dobro rejena in dokler še ni izstradana. Tam seveda ne smemo čakati, da sta gumno in skedenj popolnoma čisto potmetena.

Že sedaj se mora začeti štediti z zeleno krmo, a tudi paziti na to, da se ne trati in ne zasmeti v gnoju. Razen tega pa se mora gledati tudi na to, da se za jesen in za zimo dobi nova krma.

S tem da se sadijo in sejajo sedaj v strnišča poznalija, lahko, če bo vreme primerno, imamo zeleno krmo za hlev notri do oktobra in v ugodnem slučaju lahko še kaj posušimo.

Zato: Kmeti, sejajte pozne setvine v veliki meri, da vam ne bo manjkalo krme.

Pozne setvine za krmo. Za pozne setvine lahko pri nas rabimo: graholjko, grah, žito, belo gorčico, korenje, ajdo, rdečo detelja, povodno repo in mogoče včasih tudi sladkorino proso. Razume se samo po sebi, da dajo ti sadeži le tedaj ugoden pridelek, če je vreme za njih ugodno, to je, če je mokro in toplo in če imajo primereno pognojeni zemljo. Če hočemo, da se nam to posreči, moramo kolikor mogoče zgodaj sejati in zato je dobro in priporočljivo, če se takoj po žetvi kopice po njivi takoj postavijo, da se lahko med njimi in ob njih orje in seje. Praha mora biti zelo plitva; najboljše je, če jo naredimo s kakim plugom, ki ima več lemezov. Seme se poseja na široko naravnost v bravde, potem se pobrana in vtisne v valjarjem v zemljo. Kjer je zemlja mehka, tam se poseje kar na strnišče in se potem spravi v zemljo z ekskavatorjem ali kultivatorjem. Uboge zemlje, ki je potrebna gnoja, nikar ne smemo pozabiti pognojiti. Za tako gnojenje je posebno dobra gnojnica; manj dober je hlevski gnoj, ker imamo z njim preveč dela in izgubimo na ta način po nepotrebni premnogi časa. Tudi umetna gnojila so zelo priporočljiva, 3 do 4 meterske stote superfosfata pri oranju in 2–3 meterske stote, ko je rastlina že malo porastla, zadostujejo na to da in strežijo taki setvi zelo. Graholjčina mešanica. Ta mešanica si pač na vsak način zasludi, da jo imenujemo na prvem mestu. Ona je v različnih razmerah najbolj zanesljiva pozna setvina in daje mnogo in dobre krme, ki jo živid rada je zeleno, pa tudi suho. Posebno hvalejšna je takšna mešanica, če ji pognojimo s superfosfatom. To mešanico lahko sejemo kot zimske ali pa tudi kot letno mešanico. Letna mešanica sestoji iz poletne graholjke 120 do 150 kg na ha, ovsal ali rizi (100–120 kg na ha), konjskega doba (30–50 kg na ha). En del graholjke se lahko nadomesti tudi z grahom. Oni del graholjčine mešanice, ki se lahko ob ugodnem vremenu posuši, sicer pa se podorje in daje potem dober gnoj. Zimska mešanica. Za to rabimo zimsko graholjko (120–150 kg na ha) in zimsko žito (140–150 kg). Ta mešanica se seje od konca avgusta do začetka septembra in daje že zgodaj v spomladati tečno in lepo zeleno krmo. Zimska graholjka je mnogo dražja kot poletna in ker ni dolocenega znamenja, po katerem bi se razločevali, se večkrat prodaja poletna graholjka namesto zimske. Zato se mora pri kupovanju zahtevati garancija. Za lahko zemljo smemo namestiti zimske graholjke rabiti tudi kosmati ali peščeno graholjko, ki zelo dobro prezimi. Zimskega graha po svojih izkušnjah ne moremo priporočati, ker daje le v zelo redkih slučajih ugoden pridelek. V lahi zemlji lahko rabimo peluško namestu zimskega graha. Zelena koruza. Koruza je jedna med najbolje zdačnimi rastlinami za krmo in se lahko v topilih legah seje v strnišče. Sejati jo moramo kolikor na gosto, na ha vzamemo namreč 250–300 kg koruze in primešamo lahko z uspehom nekaj (30 do 50 kg) poletne graholjke, da dobri krma na ta način v se nekaj več beljakovine. Če imamo preveč zelenle koruze, jo lahko skisamo. Riz za krmo lahko posejemo jaro, zimsko ali Janževico žito vsako samo za se. Vzeti pa moramo vsaj za tretjino več semena, kakot drugače, ko sejemo žito, da bi dobili zrno. Vedno pa je mnogo boljše, če primešamo temu semenu nekaj graholjke ali graha. Bela gorčica je zelo hitro rastota rastlina, ki je posebno primerna za lahko izlovnato zemljo in za dobro pognojeno peščeno zemljo. Kjer gre za to, da dobimo kakor hitro je mogoče, zeleno krmo, tam moremo gorčico kar najbolj priporočati. Kositi jo moremo takrat, ko začne cveteti. Najboljše je, če jo posojemo zmesano z ajdo. Na ha (= nekaj več ko 2 oral ali 2 johi) vzamemo 15 kg bele gorčice in 40 kg ajde. Druga, zelo dobra mešanica, se naredi, če vzamemo 10 kg bele gorčice, 30 kg ajde in 15 kg oljnate redkvic. Ajda se najbolj ugodno prideluje skupno z belo gorčico, ker jo zatem živila rasiši je in ker ji potem tudi mnogo bolj tekne. Tej mešanici lahko dodamo tudi nekaj kg jarega žita. Rdeča detelja. Rdeča detelja je rastlina za bolj lahko zemljo. Če jo sejemo v drugi polovici avgusta, imamo še isto leto pašo, drugo leto pa, če je bilo vreme zanjo ugodno — mokro in toplo — že v maju zelo lepo košnjo. Seno pobranamo lahko ali pa ga z lahkimi, obročastimi valjarjem vtisnemo v zemljo. Zelo se priporoča, da naj dodajamo rdeči detelji, ki je računimo na ha 20 do 30 kg, nekaj itali-

janske Rajtrave. Ta mešanica je posebno dobra za lehe, da jih posejemo. V ta namen prekopljemo prazne lehe, ki so nam v rdeči detelji ostale, zdrobimo grude z grablji, posejemo zgorje navedeno mešanico in povrnamo zemljo z obrnjeni grablji. Pozna repa. Za sejanje v strnišče je najbolj primera takojmenovana vodna repa (Wasserrübe). Najboljše je, če jo sejemo v razdalji 40–45 cm s sejalcem, ker so potem lahko okopljemo s plugom ali s Planetom jr. Sicer je sejemo precej na široko, jo plitvo podbranamo in ce se nam je pri sejanju namerilo, da smo jo prestego sejali, jo kratkomalo parkrat prebranamo in tako razredčimo. Ta repa je zelo hvalejšna, če ji gnojimo z živinsko gnojnicico, človečjimi odpadki in kompostom. Če jo široko sejemo, računimo 2 do 4 kg na ha, če jo sejemo, s sejalcem, pa 1 do 1,5 kg na ha. Priporoča se še velika množica različnih rastlin, ki jih lahko sejemo, da si nadomestimo krmo. Vse te rastline, ki sem jih tukaj omenil, pa lahko zato priporočam, ker sem delal z njimi sam poskuse. Posebno lepe uspehe sem dobil vedno v graholjčino mešanico; neuspehe sem imel le tedaj, če se je s krmiljenjem prepozna začelo in so se spodnji deli zaradi dolgega lezanja že pokvarili. V tem slučaju je bolje, če mešanico pokosimo in jo posušimo, seveda le tedaj, če je vreme še za tako delo. Če je vreme že premokro, potem pustimo, da raste naprej in jo pred zimou podorjemo. Za Srednjo in Spodnjo Štajersko je posebno primera zelena koruza. A tudi mešanica z gorčico in ajdo mi je večkrat zelo dobro služila, tako da jo lahko na vsak način priporočam. Špergelj (Riesenspörgel) je zelo dobro sredstvo, da daje živila mnogo mleka; škoda je samo ta, da daje le v templetu in mokrem vremenu in v lahi zemlji dober pridelek. V velikim dobičku sem ga po košnji mešal s koruzo in dajal živilu. Svetovati morem le, da se naj takša krma kolikor mogoče v veliki meri prideluje. Če se poskus posreči, če je dovolj dežja in včasih tudi toplo vreme, potem se lahko škoda, ki jo je suša nadredila, zopet kolikor toliko popravi in kmetom bo ostala marsikatera kronica v žepu.

Čenjeni naročniki in prijatelji!

S to številko stopi naš priljubljeni list

„Štajerc“

v 3. četrletje VIII. avtoga letnika. Da ne pride do kakšnega motenja v dopošiljanju, prosimo vse svoje čenjene naročnike, da poravnajo čim preje naročino.

Naročnina stanje: Za Avstrijo na leto 3 K, na pol leta 1,50 K. Za Ogrsko in Hrvatsko na leto K 4,50, na pol in četr leta razmerno. Da je ta cena tako visoka, so krvni Košutovi vejdajalcji, ki se bojijo „Štajerčevega“ biča. Za Nemčijo na leto 5 K. Za Ameriko 6 K. Za vse druge inozemske dežele se računi naročino z ozirom na visokost poštnine.

Naročnina,

katero naj blagovolijo naročniki čimpreje poravnati, je gotovo tako nizka, da je komaj papir plačan. Mi nspremljaki tudi ne iščemo dobička temveč nam je edini namen, da izvršimo potrebno delo v prid ljudstvu. To lshko rečemo, da ni noben slovensko pisani list tako odločno borbo proti ljudskim zatiralcem peljal, kakor naš „Štajerc“.

„Štajerc“ se ne ozira ne na levo, ne na desno, temveč dela edino in izključno za ljudstvo.

„Štajerc“ biča brez usmiljenja vse, kar je ljudstvu sovražnega in škodljivega.

„Štajerc“ hoče na gospodarskem polju zboljšanje žalostnih razmer kmeta, obrtnika in delavca. Na polju politike zahteva, da bi imeli delavni sloji isti vpliv kot gospodска. Na kulturnem polju pa zahteva „Štajerc“ čimveč izobrazbe za ljudstvo.

To je naš namen! Kdo ima pogum, da bi očrnil, osmešil ali zasramoval ta namen? Mi pravimo: Vero se ne sme omadeževati s politiko! Narodnost se ne sme zlorabljal v strankarske namene. Kmet, obrtnik in delavec pa so večni steberi človeške družbe in brez njih, proti njih volji se ne sme ničesar več zgoditi.

Zato pa ne sme manjkati „Štajerc“

v nobeni hiši.

Delajte, razširjajte vaš list, naročajte se, agitirajte za nove naročnike. Ako vsak naših odje-